

23. Omów genezę obocznych postaci zapożyczeń typu: *barwa* : *farba*,
Szczepan : *Stefan*. Objasnij też fonetykę imion stp. *Ożep*, *Krzysztopor*,
Pabian. Przedstaw zwięźle historię głoski *f* w polszczyźnie.

Głoska *f* (fonemy *f*, *f'*) nie miały swoich odpowiedników w okresie przedpolskim. Na ich powstanie złożyły się 3 grupy czynników:

① upodobnienia w grupach spółgłoskowych i regularne uproszczenia grup spółgłoskowych:

- grupa *sv* (*śv*), np. *světz* → *śvāt* → *śfat*
- grupa *xv* → *xf* → *f* np. *xvata* → *xfata* → *fata* (falencia)

② uproszczenia nieregularne różnych grup spółgłoskowych oraz uśrednianie spółgłosek w wygłosie form wyrazowych

- * *upzvati* → *upvac* → *upfac* → *ufac*
- * *stavz* → *stav* → *staf*
- * *pavz* → *pav* → *pał*

③ zapożyczenia z języków obcych (łaciny, niemieckiego, czeskiego), w których te spółgłoski występowały:

→ we wczesnym średniowieczu nie umieli Polacy przekrepić fonemu *f* w zapożyczonych wyrazach, więc zastępowali je najbliższymi fonetycznie *b* lub *p*

niem. <i>Farbe</i> → <i>barva</i>	→ <i>farba</i>
łac. <i>stephanus</i> → <i>Szczepan</i>	→ <i>Stefan</i>
łac. <i>luciferus</i> → <i>Lucyfer</i>	→ <i>Lucyfer</i>
łac. <i>Raphael</i> → <i>Rapai</i>	→ <i>Rafał</i>

Fonetyka imion staropolskich:

- 1) łac. *Josephus* → *Ożep* → *Józef*
- 2) łac. *Christoporus* → *Krištofor* (np. *Pałac pod Krzyżatą*)
- 3) łac. *Fabianus* → *Pabian* → *kamienice w Krakowie*
(później *Fabian*)